

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
ЦЕНТР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за результатами анкетування
здобувачів вищої освіти
другого (магістрського) рівня вищої освіти,
які навчаються за освітньо-професійною програмою
«Географія»

1. Загальна інформація про дослідження і респондентів

Метою анкетування було вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова. Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та одним із механізмів реалізації студентоцентрованого навчання. Опитування здобувачів вищої освіти є анонімним і проводилось онлайн.

Анкетування проведено за II семестр 2022-2023 навчального року. Учасники анкетування – здобувачі вищої освіти другого (магістрського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Географія». Опитування проводилось за анкетами: «Якість освітньої програми», «Якість освіти», «Якість викладання». Бланк анкети «Якість освітньої програми» містить 9 запитань стосовно змісту освітньо-наукових програм. Бланк анкети «Якість освіти» містить 34 запитання, три з них – відкритих.

Аналіз відповідей респондентів здійснювався в цілому за освітньо-професійною програмою, в розрізі років навчання здобувачів вищої освіти.

2. Результати опитування за анкетною «Якість освітньої програми»

В опитуванні взяли участь 34 респонденти, що складає 100% від загальної кількості студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Географія». Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості змісту освітньо-професійної програми представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Оцінювання якості змісту ОПП «Середня освіта (Географія)»
здобувачами вищої освіти (у відсотках)

№		Так (%)	Ні (%)
1	Чи реалізовується за Вашою ОП вільний вибір дисциплін?	80,0	20,0
2	Чи достатній обсяг практичної підготовки, закладений в ОП Вашої спеціальності?	87,1	12,9
3	Чи порушується, на Вашу думку, логіка викладання дисциплін ОП вашої спеціальності?	11,7	88,3
4	Чи зустрічається дублювання змісту навчального матеріалу дисциплін ОП вашої спеціальності?	8,8	91,2
5	Чи співпали Ваші очікування щодо ОП Вашої спеціальності з її реальним змістом?	100,0	-

Аналізуючи відповіді здобувачів освіти на питання анкети щодо відповідності змісту освітньо-професійної програми їхнім очікуванням, слід зазначити, що 100,0% респондентів дали позитивну відповідь, що є підтвердженням високої якості змістової складової освітньої програми. Досліджуючи відповіді студентів на запитання анкети, можна зазначити, що 87,1% респондентів вважають достатнім обсяг практичної підготовки. 89,2% опитаних здобувачів відзначили відсутність порушення логіки викладання дисциплін. 91,2% опитаних здобувачів вказали на відсутність дублювання змісту навчального матеріалу навчальних дисциплін за освітньою програмою, 8,8%

студентів зазначили, що зустрічається дублювання змісту навчального матеріалу. На запитання «Чи реалізується за Вашою ОП вільний вибір дисциплін?» позитивну відповідь дали 80% опитаних студентів.

Здобувачі вищої освіти в процесі опитування надали свої пропозиції щодо формування індивідуальних траєкторій навчання. Зокрема, здобувачі запропонували дисципліни, якими бажали б доповнити освітню програму: педагогічні, психологічні дисципліни: «Інноваційні методи в географії», «Адміністративно-територіальний устрій країн і регіонів», «Поведінкова географія». Пропозицій щодо вилучення окремих дисциплін не було. Були також внесені пропозиції щодо збільшення кількості практичних занять, а також посилення теоретичної підготовки з дисциплін професійного спрямування.

За результатами опитування сформовано такі пропозиції щодо поліпшення змістового складнику освітньо-професійної програми:

1. Розглянути можливість посилення практичної підготовки з дисциплін освітньої програми.
2. Розглянути доцільність посилення теоретичної підготовки з дисциплін професійного спрямування, їх логічний виклад.
3. Розглянути можливість включення до переліку обов'язкових або вибіркового дисциплін, запропонованих здобувачами вищої освіти.

3. Результати опитування за анкетною «Якість освіти»

В опитуванні взяли участь 34 респонденти, що складає 100% від загальної кількості студентів, що навчаються на першому курсі магістратури за освітньо-професійною програмою «Географія». Запитання анкети «Якість освіти» розподіляються за такими блоками: участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освітньої програми, якість оцінювання результатів навчання, якість викладання, організація та загальна підтримка освітньої програми.

Відповіді здобувачів вищої освіти другого (магістрського) рівня на питання блоку «Участь у забезпеченні якості освітньої програми» засвідчили, що студенти ще не в повній мірі поінформовані про можливості і шляхи впливу на забезпечення якості освітньо-професійної програми. Так, з твердженням «Здобувачі освіти мають можливість бути залученими до забезпечення якості освіти» цілком погодились 61,5% респондентів, частково погодились – 38,5% опитаних. Вважають, що мають можливість впливати на зміст (набір дисциплін) освітньої програми, за якою навчаються, 37,1% опитаних студентів, 54,1% частково з цим погоджуються, 8,8% не згодні. З твердженням, що мають можливість оцінювати роботу викладачів цілком згодні 65,3% опитаних здобувачів, частково згодні 34,7%. Такі результати свідчать про недостатній рівень залученості здобувачів вищої освіти до процесів забезпечення якості освіти та інформування їх щодо управлінських рішень, прийнятих за результатами опитувань.

Результати анкетування за блоком запитань «Якість оцінювання результатів навчання» засвідчили, що всі респонденти вважають способи і методи оцінювання результатів навчання справедливими. 97,5% опитаних здобувачів зазначили, що

отримують детальний відгук (зворотній зв'язок) про свою роботу, частково з цим згодні 2,5% студентів. 66,7% респондентів цілком згодні, що отримують цей відгук швидко, 33,3% згодні частково. 89,6% студентів відмітили, що цей відгук допоміг їм прояснити ті речі, які вони не розуміли, 10,4% частково згодні з цією думкою. 100% респондентів вказали, що під час навчання загальне ставлення викладачів до них було об'єктивним і неупередженим.

Оцінювання блоку «Якість викладання» здійснюється з метою дослідження рівня якості викладання, видів інформаційних ресурсів, які супроводжують цей процес, а також дотримання принципів академічної доброчесності. В цілому анкетування за даним блоком показало, що респонденти вважають викладачів за своєю освітньою програмою висококваліфікованими та компетентними, добре організованими та підготовленими до занять.

За повнотою презентації дисципліни на початку курсу, системи та критеріїв оцінювання, загальних «правил гри» 34,4% респондентів оцінили викладачів освітньої програми на «відмінно», 59,7% - на «добре», 5,9% - на «задовільно». За показником організаційної культури викладача (вчасний початок та завершення лекцій та практичних робіт, дотримання розкладу) 38,4% студентів надали викладачам відмінну оцінку; 41,7% - оцінку «добре», 5,9% - оцінку «задовільно». За об'єктивністю та прозорістю оцінювання знань студентів 56,4% респондентів оцінили викладачів на «відмінно», 61,6% - на «добре». За критерієм чіткості, доступності, зрозумілості подачі матеріалу, уміння зацікавити 44,1% студентів оцінили роботу викладачів на «відмінно», 55,9% - на «добре». За використання активних методів проведення занять (дискусії, рольові ігри, робота в малих групах, проекти та ін.) 38,5% респондентів поставили викладачам освітньої програми «відмінно», 52,7% - «добре», 8,8% - «задовільно». Критерій унаочнення матеріалу за допомогою різноманітних засобів (аудіо- та відеозаписи, картосхеми, таблиці та ін.) отримав відмінну оцінку 47,1% студентів, оцінку «добре» - 47%, «задовільно» - 5,9%. Уміння мотивувати до поглибленого самостійного вивчення предмету 44,1% респондентів оцінили на «відмінно», 53% - на «добре», 2,9% - на «задовільно». За наявність ефективного зворотнього зв'язку 47,1% студентів оцінили викладачів на «відмінно», 52,9% на «добре». Уміння створити комфортне середовище, в якому кожен студент може проявити себе, 41,4% респондентів оцінили на «відмінно», 58,6% - на «добре». Коректність та тактовність викладачів 47,1% респондентів оцінили на «відмінно», 50,1% - на «добре», 2,9% - на «задовільно».

100% студентів підтвердили, що викладачі вчасно перевіряли їх письмові роботи. 97,1% респондентів вказали, що викладачі ознайомили їх зі списком рекомендованої літератури до курсу. 11,8% респондентів зізнались, що практикували списування під час проведення самостійних письмових робіт.

З твердженням, що вивчені дисципліни є важливими для їх професійного зростання, погодились 100% студентів.

Водночас результати анкетування свідчать про недостатній рівень поінформованості здобувачів вищої освіти другого (магістрського) рівня освіти щодо порядку оскарження результатів заліків, іспитів; порядку перескладання заліків, іспитів; процедур реагування університету на порушення академічної доброчесності;

процедури врегулювання конфліктних ситуацій в університеті; слабку поінформованість студентів щодо роботи психологічної служби університету.

Серед сильних сторін університету здобувачі вищої освіти відмітили: професіоналізм, компетентність і кваліфікацію викладачів, ставлення викладачів до студентів, методичне забезпечення, цікаві практики, цікаві лабораторні заняття, прозору систему оцінювання, доброзичливу атмосферу.

До слабких сторін університету здобувачі вищої освіти віднесли не зовсім зручний розклад дистанційного навчання, недостатнє матеріально-технічне оснащення.

Рекомендації за результатами анкетування

1. Посилити роботу щодо залучення студентів до процесів забезпечення якості освіти та інформування здобувачів вищої освіти стосовно змін, що вносяться до ОП на основі результатів анкетування.
2. Вивчити стан використання викладачами інноваційних технологій навчання в процесі викладання дисциплін. Провести на кафедрах методичні семінари з проблеми застосування в освітньому процесі активних методів проведення занять та інноваційних технологій навчання.
3. Звернути увагу викладачів на обов'язкове повідомлення на початку вивчення навчальної дисципліни системи та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, загальних «правил гри», їхнього обов'язкового дотримання упродовж вивчення навчальної дисципліни.
4. Сприяти організації систематичних онлайн-опитувань студентів щодо якості діяльності науково-педагогічних працівників.

Результати опитування за анкетною «Якість викладання» доведені до відома декану геолого-географічного факультету, а також до кожного викладача. В цілому результати анкетування свідчать про достатньо високий рівень якості викладання навчальних дисциплін. За результатами анкетування сформовано такі рекомендації: на засіданнях кафедр звернути увагу викладачів на обов'язкове повідомлення на початку вивчення навчальної дисципліни системи та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, загальних «правил гри», їхнього обов'язкового дотримання упродовж вивчення навчальної дисципліни; звернути увагу викладачів на неприпустимість зневажливого ставлення до студентів; звернути увагу викладачів, що іноді має місце таке порушення академічної доброчесності з боку студентів, як списування; провести на кафедрах методичні семінари з проблеми застосування в освітньому процесі активних методів проведення занять та інноваційних технологій навчання, зокрема, унаочнення матеріалу.

Результати опитування здобувачів вищої освіти щодо якості реалізації освітньо-професійної програми доведені до відома декана геолого-географічного факультету, гаранта освітньої програми «Географія» для обговорення на засіданнях вченої ради факультету, кафедр, робочої групи з метою подальшого удосконалення та підвищення якості реалізації освітньої програми.

Керівник Центру забезпечення
якості освіти ОНУ імені І.І. Мечникова

І.П. Анненкова